

การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม
การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
APPROACHES FOR DEVELOPING ACADEMIC MANAGEMENT TO PROMOTE
STUDENTS' MULTIPLE INTELLIGENCES IN EDUCATION SANDBOX
SCHOOLS UNDER THE CHIANG MAI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

อนุศิษฐ์ ปัญเชื้อ¹, น้ำฝน บุญนิยม²

Anusit Panchuea¹, Namfon Boonniyom²

Corresponding Author E-mail: 67206506@up.ac.th

Received: Jan 24, 2026; Revised: Feb 17, 2026; Accepted: Feb 27, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 191 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, การส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน, โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

¹นิสิตหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา

¹Student in Master of Education Degree, Educational Administration, University of Phayao

²อาจารย์ที่ปรึกษา, วิทยาลัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา

²Advisor, School of Education, University of Phayao

Abstract

The objectives of this research were to 1) study academic administration for promoting students' multiple intelligences in Educational Innovation Area schools under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, and 2) compare academic administration for promoting students' multiple intelligences. The sample group consisted of 191 teachers working in educational innovation area schools under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3 during the academic year 2025, obtained through simple random sampling. This study employed a quantitative research approach. The research instrument used for data collection was a questionnaire. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The findings were as follows: 1) The overall academic management to promote students' multiple intelligences in Education Sandbox schools under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level. When considering individual aspects, the highest mean score was found in school curriculum development, followed by learning management based on multiple intelligences concepts, while the lowest mean score was in research for educational quality development. 2) The comparison results revealed that teachers with different educational backgrounds had no significant difference in their opinions. Teachers with different work experiences showed no significant difference overall; however, a significant difference at the .05 level was found in the aspect of building cooperative networks. Teachers working in schools of different sizes showed significant differences at the .05 level, with large-sized schools having higher mean scores than medium and small-sized schools.

Keywords : Academic Management, Promotion of Students' Multiple Intelligences, Education Sandbox Schools

บทนำ

การจัดการศึกษาของ ประเทศไทย มีรากฐานสำคัญจากกรอบกฎหมายและนโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ถือเป็นกฎหมายแม่บทที่กำหนดกรอบและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ความสำคัญกับศักยภาพรายบุคคล รวมถึงบริบทของชุมชนและท้องถิ่น โดยมาตรา 22 กำหนดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการจัดการศึกษา และเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542) หลักการดังกล่าวสะท้อนแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากฎหมายการศึกษาแห่งชาติจะกำหนดแนวคิดและทิศทางการพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติ สถานศึกษายังคงเผชิญข้อจำกัดด้านโครงสร้างการบริหารแบบรวมศูนย์ ความเข้มงวดของกฎระเบียบ และความแตกต่างของทรัพยากรในแต่ละพื้นที่ ส่งผลให้เกิดการผลักดันแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาเชิงพื้นที่ เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถออกแบบการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการบริหารและการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทและความหลากหลายของผู้เรียน ผ่านการผ่อนปรนข้อจำกัดด้านกฎระเบียบบางประการ เพื่อเอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2562) โดยประกาศใช้ผ่าน ราชกิจจานุเบกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการบังคับใช้กฎหมายของประเทศ

จากแนวทางการปฏิรูปดังกล่าว สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบททางสังคมวัฒนธรรมของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences Theory) ของ Gardner H. (1983) ที่อธิบายว่ามนุษย์มีความสามารถทางปัญญาหลากหลายด้านการประยุกต์ใช้แนวคิดพหุปัญญาในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จึงเป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพตามความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล ผ่านการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงกับบริบทชีวิตจริงของผู้เรียน

ในระดับพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม โดยมีผู้เรียนจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ อาศัยอยู่ในพื้นที่สูงและมีบริบทการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2566 พบว่าสถานศึกษาในสังกัดมีการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดพหุปัญญาอยู่ในระดับดีมาก อย่างไรก็ตาม โรงเรียนที่เป็นสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษายังคงประสบข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญา เช่น การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านนวัตกรรม งบประมาณที่ไม่ต่อเนื่อง และความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่ยังไม่เข้มแข็ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. 2566)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสนับสนุนความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรมและพหุปัญญาของผู้เรียน โดย ณัฐพร ขวัญทอง, และคนอื่นๆ (2566) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการใช้สื่อและนวัตกรรมอย่างหลากหลาย มีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนในบริบทที่หลากหลาย ขณะเดียวกัน กษิณิฎฐ์ มีพรหม (2562) และกุลธร ดอนแก้ว, และจักรปฐพี วิชาอัครวิทย์ (2562) ต่างชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการที่คำนึงถึงพหุปัญญาและบริบทท้องถิ่น สามารถส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมและเหมาะสม

จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เพื่อสร้างองค์

ความรู้ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และสนับสนุนการยกระดับคุณภาพ การศึกษาอย่างเท่าเทียม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาด ของโรงเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน

1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน

ธีระ รุญเจริญ, และคนอื่นๆ (2564) อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญา คือ การจัดระบบการบริหารงานวิชาการที่ให้ความสำคัญกับการค้นหา พัฒนา และส่งเสริมความสามารถที่หลากหลายของผู้เรียน โดยออกแบบการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาปัญญาด้านต่าง ๆ ตามแนวคิดพหุปัญญาของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์

วิโรจน์ สารรัตน์ และประยุทธ์ ชูสอน (2564) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน หมายถึง การวางแผน จัดการ สนับสนุน และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตาม ศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน มีการจัดหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลที่หลากหลาย ตามแนวคิดพหุปัญญา

สุวิมล ว่องวานิช, และคนอื่นๆ (2565) อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญา คือ การ บริหารจัดการด้านวิชาการที่มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบและบูรณาการความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมความสามารถที่ หลากหลายของผู้เรียนตามทฤษฎีพหุปัญญา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน หมายถึง กระบวนการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการค้นหา พัฒนา และส่งเสริมความสามารถที่หลากหลายของ ผู้เรียน

1.2 องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน จากการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อ หาดองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบโดยใช้ ความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป และได้องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน 7 ด้าน เพื่อนำไปศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน ของโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การจัดการ เรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา 3) การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย 4) การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 5) การนิเทศการศึกษา 6) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพหุปัญญา (Multiple Intelligences)

Gardner H. (1983) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายของสติปัญญาและจำแนกความสามารถหรือสติปัญญาของคนเราไว้ 7 ด้าน และต่อมาได้เพิ่มเป็น 8 และ 9 ด้าน โดยเรียกทฤษฎีนี้ว่า “ทฤษฎีพหุปัญญา” ซึ่งจากหนังสือ Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences Gardner ได้กล่าวถึงศักยภาพความสามารถของมนุษย์ที่นอกเหนือไปจากคะแนนแบบทดสอบเชาว์ปัญญา และได้ให้ข้อสังเกตว่าความสามารถในเรื่องการแก้ปัญหา และการออกแบบงานและผลงานชนิดต่าง ๆ ในสถานการณ์ธรรมชาติต่างหากที่น่าจะเกี่ยวกับความฉลาดหรือเชาว์ปัญญาของมนุษย์

สรุปได้ว่า พหุปัญญา (Multiple Intelligences) หมายถึง แนวคิดที่นำเสนอโดย Gardner H. ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์มีความสามารถทางปัญญาหรือสติปัญญาหลายด้านที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งไม่สามารถวัดผลได้จากแค่การทดสอบเชาว์ปัญญาแบบดั้งเดิมเท่านั้น ทฤษฎีพหุปัญญาของ Gardner ได้จำแนกความฉลาดออกเป็นหลายประเภทเพื่อให้ครอบคลุมถึงความสามารถที่หลากหลายของมนุษย์ในด้านต่างๆ โดยแต่ละด้านมีคุณค่าเท่าเทียมกัน และสามารถพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ร่วมกันได้ในชีวิตประจำวันหรือในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยพหุปัญญาได้ถูกจัดแบ่งออกเป็น 9 ด้านหลัก ประกอบด้วย 1) ความฉลาดทางภาษา 2) ความฉลาดทางตรรกะและคณิตศาสตร์ 3) ความฉลาดด้านมิติสัมพันธ์ 4) ความฉลาดทางการเคลื่อนไหวร่างกาย 5) ความฉลาดทางดนตรี 6) ความฉลาดทางมนุษย์สัมพันธ์ 7) ความฉลาดด้านการเข้าใจตนเอง 8) ความฉลาดด้านธรรมชาติ 9) ความฉลาดทางการคิดวิเคราะห์

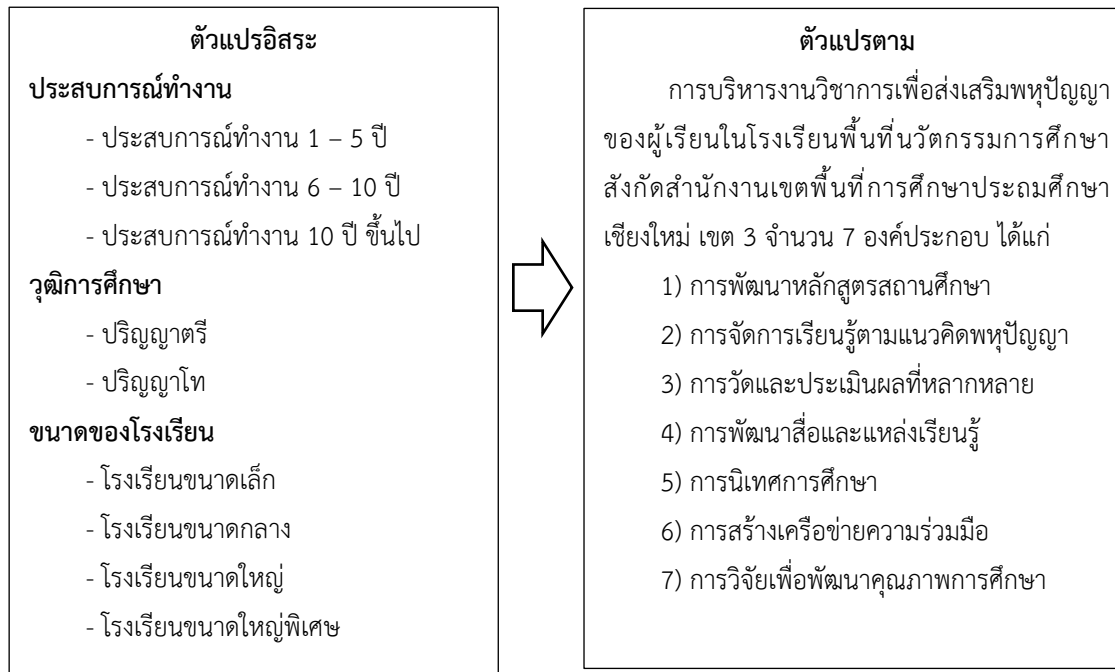
3. แนวคิดของโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ได้ให้ความหมายว่า โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา คือ สถานศึกษาที่เข้าร่วมพัฒนานวัตกรรมการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและบริบทพื้นที่

วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ (2563) กล่าวว่า โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่ทดลองนำร่องในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีความเป็นอิสระและคล่องตัว โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2563) อธิบายว่า โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา คือ สถานศึกษาที่มีอิสระในการบริหารจัดการและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในการลดกฎระเบียบและข้อจำกัดต่าง ๆ

สรุปได้ว่า โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 โดยมีอิสระและความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล เพื่อพัฒนานวัตกรรมศึกษารูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น มุ่งเน้นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนเป็นต้นแบบในการขยายผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับประเทศ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ มีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 380 คน จากโรงเรียน 22 แห่ง ที่มีตัวอยู่จริงตามบัญชีถือจ่าย (จ.18) ในระบบบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2567) ตามฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 191 คน จากโรงเรียน 22 แห่ง ซึ่งได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan โดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) มีจำนวน 68 ข้อ มีจำแนกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จำนวน 9 ข้อ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีปัญญา จำนวน 10 ข้อ 3) ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ 4) ด้านการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย จำนวน 9 ข้อ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 10 ข้อ 6) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ จำนวน 10 ข้อ และ 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมพัฒนาปัญญาของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการนำข้อมูลมากำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ศึกษามาคำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด โดยขอคำปรึกษาและคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและผ่านการพิจารณาจากกรรมการที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ข้อคำถามแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องหรือไม่

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค กำหนดให้ค่าความเชื่อถือได้ของสัมประสิทธิ์แอลฟาของการบริหารงานวิชาการไว้ที่ 0.7 ขึ้นไป ได้ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.88

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในสถานศึกษา ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม จำนวน 191 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากการเก็บข้อมูล มาตรวจนับและหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ใน 7 ด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เหนือในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560)

3. สถิติการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing)

3.1 ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาปัญญาของผู้เรียน ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร สำหรับกำหนดการวัดจำแนกตามพฤติกรรมการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบ t (t-test Independent)

3.2 ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน ในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร สำหรับกำหนดการวัดจำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และเมื่อพบด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยจึงสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 7 ด้าน

ด้านที่	รายการ	(n = 191)		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน	4.21	0.43	มาก
2	การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา	4.20	0.40	มาก
3	การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.18	0.43	มาก
4	การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.18	0.41	มาก
5	การนิเทศการศึกษา	4.19	0.46	มาก
6	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.14	0.45	มาก
7	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ	4.15	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย		4.18	0.38	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริม พหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 7 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.43) รองลงมาคือ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.40) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.45)

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน	ปริญญาตรี n = 128		ปริญญาโท n = 63		t	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน	4.22	0.47	4.18	0.35	0.66	0.507
การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา	4.20	0.41	4.19	0.38	0.23	0.817
การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.21	0.46	4.13	0.36	1.11	0.267
การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.18	0.45	4.18	0.32	0.08	0.937
การนิเทศการศึกษา	4.21	0.49	4.16	0.38	0.65	0.516
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.13	0.49	4.15	0.38	-0.36	0.721
การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ	4.15	0.49	4.15	0.36	-0.10	0.919
รวม	4.18	0.41	4.18	0.41	0.31	0.754

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน ทั้ง 7 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกประสบการณ์ทำงาน

การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ครู	n	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน	ประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี	89	4.28	0.43	2.22	0.113
	ประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี	54	4.14	0.41		
	ประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไป	48	4.15	0.45		
การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา	ประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี	89	4.24	0.43	0.85	0.431
	ประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี	54	4.16	0.38		
	ประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไป	48	4.16	0.37		
การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	ประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี	89	4.23	0.45	1.29	0.278
	ประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี	52	4.13	0.39		
	ประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไป	48	4.14	0.43		
การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	ประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี	89	4.25	0.44	2.02	0.137
	ประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี	54	4.13	0.33		
	ประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไป	48	4.13	0.42		
การนิเทศการศึกษา	ประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี	89	4.24	0.46	1.11	0.334
	ประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี	54	4.13	0.45		

การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ครู	n	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ	ประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไป	48	4.16	0.47	1.32	0.271
	ประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี	89	4.19	0.49		
	ประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี	54	4.07	0.42		
	ประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไป	48	4.10	0.43		
	ประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี	89	4.23	0.47	4.91*	0.009
	ประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี	54	4.00	0.40		
	ประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไป	48	4.15	0.44		
รวม	ประสบการณ์ทำงาน 1 – 5 ปี	89	4.24	0.40	2.58	0.080
	ประสบการณ์ทำงาน 6 – 10 ปี	52	4.10	0.32		
	ประสบการณ์ทำงาน 10 ปี ขึ้นไป	48	4.14	0.37		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ใน 7 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ครู โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน	ขนาดของโรงเรียน	n	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน	สถานศึกษาขนาดเล็ก	22	4.26	0.54	10.79*	0.001
	สถานศึกษาขนาดกลาง	108	4.10	0.41		
	สถานศึกษาขนาดใหญ่	61	4.38	0.37		
การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา	สถานศึกษาขนาดเล็ก	22	4.22	0.57	5.05*	0.010
	สถานศึกษาขนาดกลาง	108	4.12	0.36		
	สถานศึกษาขนาดใหญ่	61	4.31	0.37		
การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	สถานศึกษาขนาดเล็ก	22	4.19	0.62	7.11*	0.002
	สถานศึกษาขนาดกลาง	108	4.10	0.38		
	สถานศึกษาขนาดใหญ่	61	4.33	0.39		
การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	สถานศึกษาขนาดเล็ก	22	4.20	0.56	4.94*	0.011
	สถานศึกษาขนาดกลาง	108	4.11	0.36		
	สถานศึกษาขนาดใหญ่	61	4.31	0.41		
การนิเทศการศึกษา	สถานศึกษาขนาดเล็ก	22	4.16	0.70	11.27*	0.001
	สถานศึกษาขนาดกลาง	108	4.09	0.40		

การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริม พหุปัญญาของผู้เรียน	ขนาดของโรงเรียน	n	$\bar{x}$	S.D.	F	Sig
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	สถานศึกษาขนาดใหญ่	61	4.39	0.40	7.53*	0.001
	สถานศึกษาขนาดเล็ก	22	4.03	0.60		
	สถานศึกษาขนาดกลาง	108	4.06	0.41		
การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ	สถานศึกษาขนาดใหญ่	61	4.31	0.42	7.48*	0.001
	สถานศึกษาขนาดเล็ก	22	4.20	0.57		
	สถานศึกษาขนาดกลาง	108	4.05	0.41		
	สถานศึกษาขนาดใหญ่	61	4.31	0.43		
รวม	สถานศึกษาขนาดเล็ก	108	4.10	0.41	9.85*	0.001

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ใน 7 ด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) พบว่า มีจำนวน 1 คู่ ที่มีความแตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดกลางแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 7 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สะท้อนว่าโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษามีระบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนที่ชัดเจน เนื่องจากบริบทของโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษามีความยืดหยุ่นด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกฤษฏ์พงษ์ ธีระวรรณ (2566) ซึ่งพบว่าการบริหารสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และการมีอิสระด้านวิชาการร่วมกับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Davis, et al. (2022) ที่พบว่าการสนับสนุนเชิงนโยบายและการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการบูรณาการแนวคิดพหุปัญญาในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม

2. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนเป็นการดำเนินงานในเชิงระบบของสถานศึกษา ซึ่งเน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม มากกว่าความรู้เชิงวิชาการเฉพาะบุคคล ครูผู้สอนทุกคนไม่ว่าจะสำเร็จการศึกษาในระดับใด ต่างได้รับการพัฒนาผ่านการอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ความเข้าใจและการรับรู้ต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนารักษ์

เผ่าฟู (2566) พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน และ มยุรี รินศรี (2564) พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นด้านการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญ

2.2 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาของผู้เรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า แม้ครูผู้สอนจะมีประสบการณ์ทำงานมากน้อยแตกต่างกัน แต่การดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาไม่กรอบ แนวทางและนโยบายที่ชัดเจนจากระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษา ทำให้ครูทุกช่วงประสบการณ์ได้รับการถ่ายทอดแนวคิด แนวปฏิบัติ และการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้การรับรู้และการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนมีความใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ ฐักิจ (2566) และ รัตนาภรณ์ เผ่าฟู (2566) ซึ่งพบว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า ครูรุ่นใหม่มีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้สามารถติดต่อสื่อสาร ประสานงาน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือได้อย่างรวดเร็วและหลากหลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรา มาศสุพงศ์ (2564) ที่พบว่าโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกอย่างยืดหยุ่น และ นภาพร แสงคำ (2562) ระบุว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดพัฒนาผู้เรียน

2.3 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาของผู้เรียนโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 7 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมด้านโครงสร้างการบริหาร บุคลากร งบประมาณ และระบบสนับสนุนทางวิชาการมากกว่า จึงสามารถดำเนินงานวิชาการได้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพมากกว่า อีกทั้งความแตกต่างดังกล่าวอาจเกี่ยวข้องกับโอกาสในการเข้าถึงองค์ความรู้ นวัตกรรมทางการศึกษา และการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลต่อศักยภาพในการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอนันต์ แพงวงษ์ (2566) ซึ่งพบว่าการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันตามขนาดของสถานศึกษา โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเข้มแข็งมากกว่า และสอดคล้องกับ พลิสฐ์ อธิษฐ์ธรรมธัช, และลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ (2565) ที่พบว่าขนาดโรงเรียนส่งผลต่อระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดนโยบายการพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา โดยให้โรงเรียนขนาดใหญ่ทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายในการแบ่งปันทรัพยากร สื่อการเรียนรู้ และแนวทางการวัดและประเมินผลแก่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเป้าเพื่อพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมการใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เน้นการวิจัย โดยสนับสนุนให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามพัฒนาผู้เรียน

1.3 ครูผู้สอน ควรพัฒนาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาพัฒนาผู้เรียนและลดภาระงานของครู

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม การศึกษาที่มีผลการดำเนินงานโดดเด่นด้านการส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญา เพื่อระบุปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อความสำเร็จอย่างชัดเจน

2.3 ควรพัฒนารูปแบบหรือคู่มือการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ขนาดเล็กและขนาดกลางในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- กษิณิฏฐ์ มีพรหม. (2562). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ตามแนวคิดพหุปัญญาและอาชีพใน อนาคต. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลธร ดอนแก้ว, และจักรพรรพ์ วิชาอัครวิทย์. (2562). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่.
- จันทร์ มาศสุพงศ์. (2564). การบริหารงานวิชาการในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วารสาร บริหารการศึกษาบัณฑิต, 21(1), 123-136.
- ณัฐพร ขวัญทอง, ปาริชาติ บัวเจริญ, และประภัสสร สมสถาน. (2566). แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพหุ วัฒนธรรม: กรณีศึกษาโรงเรียนแกน้อยศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 10(2), 199-209.
- ธีระ รุญเจริญ, วชิร อุวรรณ, และสมบูรณ์ บุศิริรักษ์. (2564). การบริหารวิชาการแนวใหม่เพื่อพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียน ในยุค Next Normal. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 17(1), 20-34.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2563). พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา: กลไกการปฏิรูปการศึกษาไทย. วารสารวิชาการ ศึกษาศาสตร์, 21(2), 1-12.
- นภาพร แสงคำ. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดพหุปัญญาในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พลิชฐ์ อธิษฐ์ธรรมธัช และลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาตามทัศนะ ครูผู้สอนของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพัน ปีหลวง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 8(1), 204-220.
- พระอนันต์ แพงวงศ์. (2566). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 1. การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยพะเยา
- มยุรี รินศรี. (2564). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562. เล่ม 136 ตอนที่ 46 ก, หน้า 1-7. <https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/11049.pdf>
- รัตนารณณ์ เผ่าฟู. (2566). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. มหาวิทยาลัยพะเยา.

- วิไลลักษณ์ ภูมิ. (2566). การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิษณุ ทรัพย์สมบัติ. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. วารสารบริหารการศึกษามศว, 17(33), 56–68.
- วิโรจน์ สารรัตน์ และประยุทธ์ ชูสอน. (2564). กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 44(2), 100–120.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). มาตรฐานตำแหน่ง: ครูผู้ช่วย [ข้อมูลออนไลน์]. https://hrms.obec.go.th/info/majorStandard/major_01/1050030000?areaName=สพป.เชียงใหม่%20เขต%203
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2566). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รายงานการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุกฤษฎีพงษ์ ระวีวรรณ. (2566). การศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามแผนการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุวิมล ว่องวานิช, ศิริเดช สุขีวะ, และโชติกา ภาษีผล. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดพหุปัญญาในโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย, 35(1), 1–24.
- Davis, K. R., Thompson, S., & Martinez, A. (2022). Administrative support for multiple intelligences integration in elementary schools: A comparative study of innovative educational districts. *Educational Administration Quarterly*, 58(3), 423–451.
- Gardner H.. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Basic Books.